

Bruxelles, den 3.10.2024
COM(2024) 435 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**om gennemførelsen af meddelelsen ”Mennesket i centrum, sikring af bæredygtig og
inkludativ vækst og udnyttelse af potentialet i EU's regioner i den yderste periferi”**

{SWD(2024) 227 final}

Indledning

Fem millioner EU-borgere bor i regionerne i den yderste periferi, som er de mest afsidesliggende dele af Den Europæiske Union: Fransk Guyana, Guadeloupe, Martinique, Mayotte, Réunion og Saint-Martin (Frankrig), Azorerne og Madeira (Portugal) og De Kanariske Øer (Spanien). Disse ni regioner er en integreret del af EU, beliggende i Atlanterhavet og Det Indiske Ocean, det Caribiske Hav og Sydamerika.

Regionerne i den yderste periferi repræsenterer **unikke aktiver**, som er til gavn for EU som helhed: strategisk beliggenhed nær tredjelande, ekstraordinære geografiske karakteristika for rum- og astrofysiske aktiviteter, vedvarende energikilder, rig biodiversitet samt store havområder. Samtidig står disse regioner over for **permanente begrænsninger**, f.eks. afsides beliggenhed, status som øsamfund, lille areal, sårbarhed over for klimaændringer og økonomisk afhængighed af nogle få sektorer. I denne forbindelse indeholder traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (artikel 349) bestemmelser om **særlige foranstaltninger** til støtte for regionerne i den yderste periferi, herunder tilpasset EU-lovgivning samt tilpassede EU-politikker og -programmer. I denne ånd har Kommissionen siden 2004 vedtaget særlige strategier for disse regioner.

Siden 2019 har Kommissionen **behandlet de særlige forhold i regionerne i den yderste periferi i omkring hundrede EU-politikker, -retsakter og -programmer**. I 2022 vedtog Kommissionen en **meddelelse kaldet *Mennesket i centrum, sikring af bæredygtig og inklusiv vækst og udnyttelse af potentialet i EU's regioner i den yderste periferi***¹, med et bredere anvendelsesområde og højere ambitioner end tidligere strategier. Denne meddelelse indeholder næsten 80 specifikke skræddersyede foranstaltninger til støtte for regionerne i den yderste periferi. Den indeholder desuden anbefalinger til de regionale og nationale forvaltninger, som spiller en afgørende rolle for disse regioners udvikling.

Samhørighedspolitikens fonde spiller en central rolle med hensyn til at støtte regionerne i den yderste periferi. Under **Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU)**², **Samhørighedsfonden**³ og **Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+)**⁴, nyder disse regioner godt af de højeste medfinansieringssatser, en specifik yderligere tildeling og undtagelser for investeringer, f.eks. i havne, lufthavne og behandling af restaffald. I **EU-budgettet for 2021-2027** øremærkede Kommissionen 16 mia. EUR til regionerne i den yderste periferi – en betydelig stigning i forhold til de 13 mia. EUR i 2014-2020 – under **samhørigheds-, landbrugs- og fiskeripolitikens fonde**.

Det skal dog bemærkes, at der fortsat er **store udfordringer** med hensyn til levevilkår, muligheder og udvikling i regionerne i den yderste periferi. Som fremhævet i den **niende samhørighedsrapport**⁵ lider de fleste af disse regioner stadig under et lavt BNP pr. indbygger⁶ (under 75 % af EU-gennemsnittet), økonomiske forskelle, højere arbejdsløshed (især for unge) og lavere uddannelsesniveau. Især Mayotte, som blev den senest tilkomne region i den yderste periferi i 2014, er EU's fattigste region. De fleste af disse regioner står også over for

¹ COM(2022) 198 final.

² EFRU-tildelingen i 2014-2020 til regionerne i den yderste periferi var på 4,7 mia. EUR (uden REACT-EU-beløb). EFRU-tildelingen i 2021-2027 er på 5,3 mia. EUR.

³ For Azorerne og Madeira var den samlede tildeling fra Samhørighedsfonden i 2014-2020 på 462 mio. EUR, og i 2021-2027 er den 396 mio. EUR.

⁴ ESF-tildelingen i 2014-2020 til regionerne i den yderste periferi var tæt på 2,1 mia. EUR (inklusive ungdomsbeskæftigelsesinitiativet og uden REACT-EU-beløb). ESF+-tildelingen i 2021-2027 er på 2,4 mia. EUR.

⁵ COM(2024) 149 final.

⁶ BNP målt i købekraftstandarder pr. indbygger som en procentdel af EU-gennemsnittet i 2022 er fortsat særligt lavt i regionerne i den yderste periferi. Det varierede fra 30 % på Mayotte og 40 % i Fransk Guyana til 64 % på Réunion, 66 % på Guadeloupe, 68 % på De Kanariske Øer, 70 % på Martinique, 71 % på Azorerne og 79 % på Madeira (ingen tilgængelige data for Saint-Martin) (Kilde: Eurostat).

demografiske udfordringer såsom en aldrende befolkning og en udvandring af unge. Derfor er hovedfokus i meddelelsen fra 2022 at "sætte mennesker i centrum".

Gennemførelsen af meddelelsen fra 2022 skrider støt frem og opfylder mange af Kommissionens forpligtelser. Betydningen af en fuldstændig gennemførelse heraf blev understreget af Europa-Parlamentet (beslutning fra 2023 om meddelelsen)⁷, Rådet (konklusioner fra 2022 om regionerne i den yderste periferi)⁸ og Regionsudvalget (udtalelse fra 2023)⁹.

I denne rapport gøres der status over de betydelige fremskridt gjort af Kommissionen i forbindelse med gennemførelsen af meddelelsen fra 2022 inden for mange EU-politikker, -fonde, -programmer og -værktøjer, idet ca. to tredjedele af foranstaltningerne er gennemført eller i gang. I denne rapport fremhæves også de initiativer, som regionerne i den yderste periferi og deres respektive medlemsstater har iværksat i overensstemmelse med anbefalingerne i meddelelsen. I det **arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene**, der ledsager denne rapport, fokuseres der på den centrale støtte til samhørighedspolitikken i regionerne i den yderste periferi og der lægges vægt på udvalgte sektorer, hvor behovene er størst og virkningen er mest betydelig.

GENOPRETNING

Covid-19-krisen havde stor indvirkning i regionerne i den yderste periferi, navnlig på transport, turisme, uddannelse, erhvervsuddannelse og beskæftigelse samt adgang til tjenester¹⁰. Desuden er de yderste regioner udsat for højere energipriser som følge af den russiske invasion af Ukraine. Disse regioner kæmper for at komme på fode igen, om end i mindre omfang på Azorerne, Madeira og De Kanariske Øer.

Samhørighedspolitikens fonde spillede en central rolle i genopretningen af disse regioner og støtter fortsat deres udvikling. Under covid-19-krisen modtog regionerne i den yderste periferi yderligere 2 mia. EUR under samhørighedspolitikken fra **Genopretningsbistand til samhørighed og til områder i Europa (REACT-EU)**¹¹. **Genopretnings- og resiliensfaciliteten** støttede offentlige investeringer og reformer med henblik på at opbygge stærkere og mere modstandsdygtige økonomier i disse regioner. Andre EU-fonde bidrager også til deres genopretning, f.eks. **den fælles landbrugspolitik** og **Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond (EHFAF)**.

Kommissionen foreslog et nødinstrument for det indre marked, der skal afhjælpe de yderste regioners sårbarhed over for mangel på kriserelevante varer og tjenesteydelser. Under **forordningen om nødsituationer for det indre marked og modstandsdygtighed**¹² kan Kommissionen anbefale medlemsstaterne at distribuere kriserelevante varer og tjenesteydelser til områder, der er særlig berørt af forstyrrelser i forsyningskæden, herunder regionerne i den yderste periferi.

1. BÆREDYGTIG OG INKLUSIV GENOPRETNING OG VÆKST

1.1. MENNESKER I CENTRUM: RIMELIGE OG LIGE MULIGHEDER FOR ALLE

Bekæmpelse af fattigdom og fremme af ligestilling og inklusion

⁷ C(2024) 480 final.

⁸ Rådets konklusioner af 21. juni 2022, 10513/22.

⁹ COTER-VII/23, 153. plenarforsamling den 8.-9. februar 2023.

¹⁰ BNP pr. indbygger i regionerne i den yderste periferi faldt med 3,8 % mellem 2019 og 2021 (kilde: Niende samhørighedsrapport, beregninger baseret på Eurostats data).

¹¹ Det samlede REACT-EU-beløb, der blev tildelt EFRU og ESF 2021-2022, var på 2 mia. EUR.

¹² Efter den politiske aftale i februar 2024 (den endelige vedtagelse forventes i slutningen af 2024).

De fleste regioner i den yderste periferi lider under lavt BNP pr. indbygger, lav arbejdsproduktivitet og lave innovationsresultater samt højere arbejdsløshed, fattigdom og skolefrafald sammenlignet med gennemsnittet i deres medlemsstater og i EU. Disse udfordringer blev konsekvent fremhævet i de landerapporter, der blev offentliggjort i forårspakken under det europæiske semester¹³.

For at bidrage til at mindske fattigdom og sociale uligheder støtter Kommissionen regionerne i den yderste periferi i gennemførelsen af **den europæiske søjle for sociale rettigheder**, navnlig gennem fondene under samhørighedspolitikken og genopretnings- og resiliensfaciliteten. I nogle af disse regioner støtter ESF+ tjenester inden for aktiv aldring, sygdomsforebyggelse, støtte til børn og unge, der er i risiko for social udstødelse (Madeira, Mayotte, Fransk Guyana, Guadeloupe, Martinique, Réunion), langtidspleje (Azorerne) og bekæmpelse af energifattigdom (De Kanariske Øer)¹⁴.

Kommissionen støtter yderligere regionernes deltagelse i **initiativet "Europæiske socialøkonomiske regioner"**. I 2023 blev den oversøiske afdeling af det franske kammer for social og solidarisk økonomi (*ESS France Outre-mer*) og De Kanariske Øer en del af dette netværk. Derudover afsætter Mayotte, Fransk Guyana, Réunion og Saint-Martin midler fra samhørighedspolitikken til udvikling af den sociale økonomi (f.eks. virksomhedsetablering og uddannelse i forbindelse med den sociale økonomi).

Kommissionen overvåger også foranstaltninger med henblik på at **reducere fattigdom, forbedre integration og ligestilling og forebygge vold mod kvinder** i disse regioner. Som anbefalet i meddelelsen fra 2022 har medlemsstaterne og regionerne i den yderste periferi vedtaget initiativer. Disse omfatter den franske strategi for fattigdomsbekæmpelse for 2021-2030 med foranstaltninger rettet mod regionerne i den yderste periferi, Azorerne og Madeiras handicapstrategier og ligestillingsplaner samt den tilgængelighedstilgang, der blev gennemført i San Cristóbal de la Laguna (De Kanariske Øer), og som modtog Kommissionens Access City-pris i 2024.

Desuden overvåger Kommissionen dimensionen af regionerne i den yderste periferi i de relevante nationale handlingsplaner til gennemførelse af **den europæiske børnegaranti**. Frankrigs og Portugals handlingsplaner omfatter foranstaltninger til fremme af børns trivsel og lige muligheder i disse regioner. Spanien samarbejder med UNICEF om at afprøve garantien på De Kanariske Øer.

Adgang til passende boliger, vand, internet samt billig transport og energi

Kommissionen støtter regionerne i den yderste periferi og deres medlemsstater i at opnå synergier mellem nationale midler og EU-midler for at forbedre levevilkårene i regionerne i den yderste periferi, da de fleste af dem stadig har brug for at slå bro over kløften med hensyn til adgang til basale behov.

I 2024 offentliggjorde Kommissionen en uafhængig **undersøgelse af borgernes adgang til boliger, drikkevand og sanitet, elektricitet samt internet- og telefonforbindelser i regionerne i den yderste periferi**¹⁵. På trods af de fremskridt, der er gjort, herunder gennem EFRU-investeringer (2014-2020) og planlagt støtte (2021-2027), konkluderes det, at der stadig er store behov, navnlig i visse franske regioner i den yderste periferi.

I undersøgelsen anbefales det, at der investeres yderligere i **socialt boligbyggeri** for at give alle anstændige boliger i en situation med høje priser og demografisk pres. For at løse dette problem afsætter Azorerne og Madeira EFRU- og ESF+-støtte til rehabilitering af den

¹³ Også i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene *Regionale tendenser for vækst og konvergens i EU*, SWD(2023) 173 final.

¹⁴ Rådgivningscenter for energifattigdom.

¹⁵ ISBN 978-92-68-11899-3.

eksisterende sociale boligmasse og til afhjælpning af materielle afsavn. Genopretnings- og resiliensfaciliteten støtter også indsatsen for at afhjælpe boligmangel, f.eks. socialt boligbyggeri for dårligt stillede familier på Madeira og i Le Tampon på Réunion for bæredygtige boliger.

I undersøgelsen af levevilkårene anbefales det, at der afsættes yderligere ressourcer til infrastruktur for at forbedre **adgangen til drikkevand** i de franske regioner i den yderste periferi og til at investere i lagring af vand og tekniske løsninger til genbrug af vand. I Mayotte, som led under en alvorlig vandkrise i 2023, vil EFRU mere end fordoble investeringerne i vandinfrastruktur fra 20 mio. EUR i 2014-2020 til 47,5 mio. EUR i 2021-2027. Desuden støtter den franske *Plan Eau DOM* de franske regioner i den yderste periferi i at forbedre spildevandstjenesterne og adgangen til drikkevand.

Mens regionerne i den yderste periferi udviser en klar opadgående tendens med hensyn til **internetforbindelse**, navnlig takket være EFRU-støtte, har de fleste af dem lavere internetforbindeshastigheder end på det nationale fastland samt mangel på forbindelsesinfrastruktur i landdistrikterne. Deres specifikke supplerende tildeling under EFRU støtter omkostningerne ved forpligtelser til offentlige tjenester inden for **transport**, styrkelse af forbindelserne mellem landdistrikter og byområder og mellem øerne.

Alle regioner i den yderste periferi står over for udfordringer som følge af **energikrisen**, som er forværret grundet deres iboende sårbarheder. Desuden er den gennemsnitlige husstandsindkomst i nogle regioner steget langsommere end energipriserne. Ændringen vedrørende støtte til energi til overkommelige priser (SAFE) i henhold til **REPowerEU**-forordningen indførte fleksibilitet i samhørighedspolitikens regler for at hjælpe sårbare husstande med at håndtere **energifattigdom**. Den franske genopretnings- og resiliensplan finansierer 70 % af initiativet *MaPrimeRenov* til at øge energieffektiviteten i private boliger, herunder i regionerne i den yderste periferi.

Adgang til sundhedspleje

Kommissionen supplerer medlemsstaternes bestræbelser på at gøre sundhedssystemerne mere modstandsdygtige og tilgængelige og mindske ulighederne, herunder i regionerne i den yderste periferi, som blev særlig hårdt ramt af covid-19-krisen¹⁶.

Regionerne i den yderste periferi afsætter midler fra samhørighedsfonden og genopretnings- og resiliensfaciliteten til at styrke deres sundhedssystemer, f.eks. til at udvide netværket af infrastrukturer og tjenester for langtidspleje (Madeira) eller til at udvikle en telemedicinplatform til overvågning af kroniske sår (Saint-Martin). Guadeloupe er vært for et medlem af EuroBloodNet, et af de europæiske netværk af referencecentre for sjældne og komplekse sygdomme, der arbejder med hæmatologiske sygdomme. Nogle regioner i den yderste periferi og deres nabolande er i færd med at udvikle **Interreg**-projekter¹⁷ om forebyggelse og behandling af sygdomme såsom CUREMA-projektet i Amazonasbassinet og MACbioIDi2-projektet i Makaronesien.

I 2023 fremmede Kommissionen drøftelser mellem sundhedstjenesterne i regionerne i den yderste periferi og de nationale sundhedsmyndigheder i Frankrig, Portugal og Spanien for at lette deltagelsen for regionerne i den yderste periferi og afspejle deres behov i **EU4Health-programmet**. Kommissionen opfordrede også regionale interessenter til at deltage i offentlige høringer¹⁸ via **platformen for sundhedspolitik**. **Arbejdsprogrammerne** for EU4Health 2023

¹⁶ Mellem 2019 og 2020 faldt BNP f.eks. med 11 % i De Kanariske Øer og med 7 % i Madeira sammenlignet med et fald på 7 % i Spanien og 3 % i Portugal.

¹⁷ Målet om europæisk territorialt samarbejde (Interreg), der støttes af EFRU og eksterne finansieringsinstrumenter.

¹⁸ Konferencen af formænd for regionerne i den yderste periferi bidrog til høringen om EU4Health-arbejdsprogrammet for 2024.

og 2024 imødekommer de særlige behov i regionerne i den yderste periferi, f.eks. kapacitet til overvågning af spildevand og udvikling af strategier for opbygning af lagre.

Desuden har **Myndigheden for Kriseberedskab og -indsats på Sundhedsområdet** til formål at sikre tilgængeligheden af medicinske modforanstaltninger i pandemiberedskabet i hele EU, herunder i regionerne i den yderste periferi, som er udsat for grænseoverskridende sundhedstrusler.

Muligheder for unge: almen uddannelse, erhvervsuddannelse, beskæftigelsesstøtte og iværksætteri

Unge i regionerne i den yderste periferi står over for yderligere udfordringer med hensyn til uddannelse og jobsøgning sammenlignet med det kontinentale Europa. Regionerne i den yderste periferi har nogle af de laveste ungdomsbeskæftigelsesfrekvenser i EU og høje andele af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET)¹⁹.

For at løse disse problemer har Kommissionen truffet en række foranstaltninger. I 2023 blev der bl.a. oprettet en **tilskudsordning på 1 mio. EUR** under EFRU til støtte for mindre projekter, der ledes af **unge eller ungdomsorganisationer i regionerne i den yderste periferi** med henblik på at blive aktive aktører i deres lokalsamfund, og som fokuserer på at fremme ligestilling og inklusion. Af de næsten 200 ansøgninger, som Kommissionen har modtaget under denne ordning, forventes ca. 70 foranstaltninger at løbe fra september 2024 til juni 2025.

Efter et forslag fra Kommissionen om at imødegå udfordringer inden for **uddannelse**, f.eks. tidligt skolefrafald, vedtog Rådet i 2022 en **henstilling om veje til succes i skolen**²⁰, som understregede betydningen af at udvikle politikker, der er skræddersyet til behovene i regionerne i den yderste periferi. ESF+ støtter kampen mod tidligt skolefrafald gennem rådgivning og akademiske støtteinitiativer.

I **Erasmus+-arbejdsprogrammerne** for 2023 og 2024²¹, satte Kommissionen særligt fokus på unge i fjerntliggende regioner eller regioner i den yderste periferi og ydede større finansiel støtte til deltagere fra disse regioner²². En lignende fremgangsmåde anvendes i forbindelse med **Det Europæiske Solidaritetskorp**s. Regionerne i den yderste periferi er også involveret i Erasmus+-flagskibsinitiativer²³. I 2023 ydede Kommissionen i henhold til **DiscoverEU**-inklusionsaktionen tilskud til 11 organisationer fra disse regioner, hvilket gav mere end 180 unge mulighed for at rejse rundt i Europa.

I afgørelsen om et **europæisk år for færdigheder**²⁴, som bl.a. blev bygget på **Pagten for færdigheder**²⁵, fremhæves begrænsningerne i adgangen til **arbejdsmarkedet og opkvalificeringsmuligheder** i disse regioner. Regionerne i den yderste periferi afsætter ESF+-midler til uddannelse (f.eks. kurser i internationalisering for kandidater på De Kanariske Øer og praktikophold i Madeiras center for kunstig intelligens) og til fremme af iværksætteri med henblik på ungdomsbeskæftigelse. Det franske oversøiske mobilitetsagentur støtter international uddannelsesmobilitet i regionerne i den yderste periferi.

¹⁹ Som fremhævet i Kommissionens forslag til den fælles rapport om beskæftigelsen 2024 – COM(2023) 904 final.

²⁰ Rådets henstilling C(2022) 469/01.

²¹ C(2022) 6002 final, C(2023) 6157.

²² I sine konklusioner fra 2024 om inklusive samfund for unge opfordrer Rådet medlemsstaterne til at fremme bæredygtig mobilitet for unge, herunder dem, der bor i landområder, fjerntliggende, perifere, mindre udviklede områder og regionerne i den yderste periferi (13. maj 2024, 9849/24).

²³ To videregående uddannelsesinstitutioner på De Kanariske Øer er blevet udvalgt til at være en del af Europauniversiteterne i 2023. Tre organisationer fra De Kanariske Øer deltager i Centre of Vocational Excellence for Tourism Industry.

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2023/936 af 10. maj 2023.

²⁵ Pagten for færdigheder er et flagskibsinitiativ under den europæiske dagsorden for færdigheder fra 2020. Den fremmer en fælles indsats for at maksimere virkningen af investeringer i opkvalificering og omskoling. Nogle interessenter på De Kanariske Øer, Azorerne, Madeira og Guadeloupe har tilsluttet sig pagten.

Talent Booster-mekanismen i henhold til **meddelelsen om Udnyttelse af talent i Europas regioner**²⁶, kan hjælpe regionerne i den yderste periferi med at håndtere lave niveauer for videregående uddannelse og udvandring blandt deres faglærte unge. En af arbejdsgrupperne under denne mekanisme omfatter Guadeloupe. I 2024 udvalgte Kommissionen Azorerne som en region, der risikerer at falde i en "talentudviklingsfælde"²⁷, og denne region vil modtage skræddersyet støtte under mekanismen. Under den **styrkede ungdomsgaranti** støtter ESF+ initiativer til fremme af ungdomsbeskæftigelse – f.eks. på De Kanariske Øer – med et specifikt uddannelsesstilbud, der identificerer jobmuligheder (62 mio. EUR). Unge i de franske regioner i den yderste periferi blev støttet under genopretnings- og resiliensfaciliteten inden for rammerne af ungdomsplanen "*1 jeune 1 solution*". Den portugisiske genopretnings- og resiliensplan støtter Azorerne med hensyn til kvalificering og opkvalificering gennem uddannelse og livslang læring på Azorerne.

²⁶ COM(2023) 32 final.

²⁷ Talentudviklingsfælden defineres for regioner som områder værende hårdt ramt af nedgangen i befolkningen i den erhvervsaktive alder, en lav andel af universitetsuddannede og personer med en videregående uddannelse eller en negativ mobilitet for deres befolkning i alderen 15-39 år. Martinique og Guadeloupe befinder sig i en talentudviklingsfælde. Réunion, Azorerne og Madeira er i fare for at havne i den.

1.2. MED UDGANGSPUNKT I AKTIVER HÅNDBTERE BEGRÆNSNINGER MED FOKUS PÅ NØGLESEKTORER

Forskning, innovation og intelligent specialisering

Regionerne i den yderste periferi unikke aktiver rummer et stort potentiale for forskning og innovation. Inden for rammerne af **Horisont Europa-programmet**²⁸, er emner, der er relevante for regionerne i den yderste periferi, medtaget i de tematiske klynger. Desuden er enheder fra disse regioner støtteberettigede i aktioner under "**Udvidelse af deltagerkredsen og udbredelse af topkvalitet**"²⁹, som bidrager til at opbygge forsknings- og innovationskapacitet i lande, der halter bagefter. Som følge heraf er deltagelsen af regionerne i den yderste periferi steget under Horisont Europa³⁰. Desuden modtager regionerne i den yderste periferi støtte under "Udvidelse af deltagerkredsen og udbredelse af topkvalitet" til 21 projekter for at øge deres innovationskapacitet og netværke med førende EU-forskningsmodparter, f.eks. QCIRCLE-eksperisecentret inden for kvantevidenskab (De Kanariske Øer, 14,5 mio. EUR i EU-støtte) og TwinSolar-projektet for at styrke netværksaktiviteter inden for energi (Réunion, 1,5 mio. EUR i EU-støtte).

Nogle regioner i den yderste periferi deltager i **Horisont Europa-missionen "Genopretning af vores oceaner og farvande inden 2030"**, f.eks. Madeira, Azorerne, De Kanariske Øer og Réunion, som er involveret i BlueMissionAA-projektet (3 mio. EUR i EU-støtte). Det **Europæiske Institut for Innovation og Teknologi** (EIT) foreslår aktiviteter til virksomhedsetablering, kompetenceudvikling og innovationsdrevne forskningsprojekter³¹. I 2024 offentliggjorde EIT en **Strategi for regionerne i EU's yderste periferi**³², og det sigter mod senest i 2025 at oprette tre "fællesskabsknudepunkter" inden for rammerne af sin regionale innovationsordning for at fremme samspillet mellem lokale innovationsaktører i regionerne i den yderste periferi.

For yderligere at støtte innovationskapaciteten og deltagelsen i EU's værdikæder lægger Kommissionen særlig vægt på regionerne i den yderste periferi under **Instrumentet for interregionale innovationsinvesteringer (I3)**³³ (bonuspoint for projekter med en deltager fra en region i den yderste periferi), og disse regioner deltager nu i seks projekter. Kommissionen finansierede også et projekt, der blev ledet af OECD, med henblik på at støtte disse regioners deltagelse i **internationale værdikæder** (landbrugsfødevarer, bioøkonomi, vedvarende energi, blå økonomi og kreative industrier)³⁴.

Kommissionen støtter endvidere Réunion, Azorerne og Madeira som en del af **praksisfællesskabet for intelligent specialisering** i udformningen og gennemførelsen af deres innovationsstrategier, de såkaldte strategier for intelligent specialisering.

Mobilitet, transport

Flere EU-fonde støtter mobilitet i regionerne i den yderste periferi under hensyntagen til deres afhængighed af luft- og søtransport.

I 2021-2027 forventes **EFRU at investere 559 mio. EUR i mobilitet og transport, navnlig 338 mio. EUR vedrørende offentlig transport i byområder i regionerne i den yderste**

²⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695 af 28. april 2021.

²⁹ C(2023) 2178 final.

³⁰ Til dato beløber Horisont Europa-projekter (2021-2027), der involverer regionerne i den yderste periferi, sig allerede til mere end 84 mio. EUR sammenlignet med ca. 89 mio. EUR for hele Horisont 2020-perioden (2014-2020).

³¹ Eksempler på projekter, der involverer regionerne i den yderste periferi, omfatter: INCORE-projektet under EIT's initiativ vedrørende videregående uddannelsesinstitutioner, InnoFinRES støttet af EIT's VIF om klima, og Rethink Medical støttet af EIT Health.

³² EIT's strategi for regionerne i EU's yderste periferi.

³³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1058 af 24. juni 2021, artikel 13.

³⁴ *Omstilling af økonomierne i regionerne i EU's yderste periferi*, EU-delegationsaftale 2020CE160AT067.

periferi. I disse regioner finansierer EFRU undtagelsesvis lufthavnsinfrastruktur, f.eks. udvidelsen af Réunion Roland Garros lufthavn, den første bioklimatiske terminal. Investeringer i havne er også støtteberettigede, og Guadeloupe ændrede sit EFRU-ESF+-program for 2021-2027 til også at omfatte Grand Port Maritime. Ud over støtte til infrastruktur bidrager den særlige supplerende EFRU-tildeling til regionerne i den yderste periferi til at kompensere for høje driftsomkostninger til transport. Den portugisiske genopretnings- og resiliensplan støtter køb af nye nulemissionsbusser til offentlig transport på Madeira og elektriske færger på Azorerne.

Connecting Europe-facilitetens (CEF's) arbejdsprogram og dens indkaldelser af forslag tilskynder specifikt til ansøgninger fra regioner i den yderste periferi – navnlig til maritim havneinfrastruktur – og med højere medfinansieringssatser³⁵. Indkaldelsen af forslag i 2024 under infrastrukturfaciliteten for alternative brændstoffer fastsætter en medfinansieringssats på 70 % for disse regioner. Den reviderede **forordning om det transeuropæiske transportnet (TEN-T)**³⁶, der blev vedtaget i 2024, øger antallet af havne og lufthavne i regionerne i den yderste periferi. Den medtager også byknudepunkter i det samlede net, hvilket gør dem berettigede til CEF-finansiering, og dermed øges mulighederne i fremtidige CEF-indkaldelser.

Kommissionen opfordrede medlemsstaterne og regionerne i den yderste periferi til at anvende EU-værktøjer som f.eks. **fælles assistance til projekter i de europæiske regioner** (JASPERS) til at støtte kapaciteten til at udvikle store projekter, f.eks. inden for transport. Jaspersinitiativet støtter Fransk Guyana i forbindelse med vejinvesteringer, og der planlægges en lignende støtte til Saint-Martin. Initiativet støtter også udviklingen af en transportplan på De Kanariske Øer og Azorerne med henblik på genopbygning af havnen³⁷ på øen Flores efter orkanen Lorenzo i 2019.

Turisme og kultur

Kommissionen støtter turismen i regionerne i den yderste periferi, som er en af deres vigtigste økonomiske aktiviteter. EFRU støtter f.eks. bæredygtig turisme på De Kanariske Øer (40,5 mio. EUR), turisme og kulturarv på Azorerne (7 mio. EUR) og turisme og kultur på Réunion (121 mio. EUR) og i Fransk Guyana (10 mio. EUR).

Kommissionen iværksatte en indkaldelse til støtte for **bæredygtig hav- og kystturisme** i regionerne i den yderste periferi under EHFAF (2 mio. EUR i EU-støtte). Det resulterede i to projekter, et om blå turisme (De Kanariske Øer, Madeira, Azorerne og Martinique) og et andet om undersøisk arkæologisk arv (Azorerne, Madeira, Guadeloupe og Martinique). I den spanske genopretnings- og resiliensplan afsættes der 75 mio. EUR til bæredygtig turisme på De Kanariske Øer.

Kommissionen er i færd med at iværksætte indkaldelser af forslag til forpligtelser i henhold til **omstillingsforløbet for turisme**. Som led i dette initiativ forpligtede Azorerne sig til at fremme bæredygtig turisme og området vedtog et charter for at fremme en mere bæredygtig forretnings- og forvaltningsmodel.

EFRU støtter de unikke kulturelle og kreative sektorer i alle regionerne i den yderste periferi. Kommissionen har endvidere ydet støtte til to projekter på Azorerne og De Kanariske Øer inden for rammerne af **Creative Europe**-programmet. I 2021-2023 medfinansierede EU

³⁵ For alle regioner i den yderste periferi: undersøgelser 50 %, arbejder 70 %, og for Portugals vedkommende op til 85 % under samhørighedsrammen.

³⁶ COM(2021) 812 final.

³⁷ Sammen med 168 mio. EUR i EFRU-støtte.

pilotprojektet Archipel.eu (1 mio. EUR)³⁸, som støttede 51 projekter vedrørende immateriel kulturarv fra regionerne i den yderste periferi og oversøiske lande og territorier (OLT'er).

Biodiversitet

Flere nationale og regionale strategier sigter mod at øge beskyttelsen af biodiversiteten, f.eks. programmet for De Blå Azorer eller den franske nationale biodiversitetsstrategi for 2030, som omfatter genopretningskøreplaner for hver region.

For at beskytte den usædvanligt høje biodiversitetsværdi i regionerne i den yderste periferi modtager nogle af disse regioner støtte under **LIFE-programmet**, som giver ansøgninger fra regioner i den yderste periferi særlig opmærksomhed og bonuspoint. Det er tilfældet for de franske regioner i den yderste periferi med **ARTISAN-projektet**³⁹ (10 mio. EUR i EU-finansiering), der fokuserer på naturbaserede løsninger, eller **BIODIV'OM** (5,6 mio. EUR i EU-finansiering), der har til formål at beskytte truede arter.

I 2023 lancerede Kommissionen **BESTLIFE2030**-tilskudsordningen under LIFE, med en medfinansieringssats på 95 %, til støtte for bevarelse af biodiversiteten i regionerne i den yderste periferi og OLT'erne. Kommissionen har foreslået at øge støtten ved i LIFE-arbejdsprogrammet for 2025-2027 ved den maksimale medfinansieringssats (75 %) at medtage projekter, der beskytter prioriterede naturtyper eller arter og nybeskrevne arter, der betragtes som truede, herunder eksplicit i regionerne i den yderste periferi på grund af deres usædvanlig høje biodiversitetsværdi. Den forlængede også **MOVE-ON-pilotprojektet** til kortlægning og vurdering af økosystemer i regionerne i den yderste periferi og OLT'erne.

Andre EU-fonde støtter beskyttelse af biodiversitet. F.eks. støtter den **spanske genopretnings- og resiliensplan** teknologier til overvågning af økosystemer eller undersøgelse af biologiske invasioner på De Kanariske Øer (23 mio. EUR).

Forordningen om naturgenopretning⁴⁰, der blev vedtaget i 2024, understreger behovet for at tage hensyn til den særlige situation i regionerne i den yderste periferi i overensstemmelse med EU's biodiversitetsstrategi for 2030⁴¹.

Den blå økonomi

Regionerne i den yderste periferi har et unikt blå økonomipotentiale takket være deres store eksklusive økonomiske zoner. De fleste regioner i den yderste periferi har vedtaget omfattende strategier for bæredygtig blå økonomi for at fremme traditionelle og nye blå værdikæder, og de udnytter synergier i EU's støtte til at gennemføre dem.

I sine reviderede **retlige rammer for statsstøtte i fiskeri- og akvakultursektoren** tog Kommissionen hensyn til de særlige forhold i disse regioner. I 2023 ændrede Kommissionen **forordningen om de minimis-støtte, der finder anvendelse på fiskeri- og akvakultursektoren** for at imødekomme de presserende sikkerhedsproblemer for den lille kystfiskerflåde i regionerne i den yderste periferi⁴², så deres medlemsstater kunne støtte køb, modernisering eller bygning af fiskerfartøjer med en længde på under 12 meter. De minimis-

³⁸ Projektet blev gennemført af Institut Français i partnerskab med OCTA (Overseas Countries and Territories Association) og APCA (Agência de Promoção da Cultura Atlântica).

³⁹ Achieving Resiliency by Triggering Implementation of nature-based Solutions for climate Adaptation at a National scale (Opnåelse af modstandsdygtighed ved at fremme implementeringen af naturbaserede løsninger til klimatilpasning på nationalt plan).

⁴⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1991 af 24. juni 2024. Den kræver, at de berørte medlemsstater i deres genopretningsplaner medtager et afsnit med skræddersyede foranstaltninger i disse regioner, alt efter hvad der er relevant.

⁴¹ COM(2020) 380 final.

⁴² Kommissionens forordning (EU) 2023/2391 af 4. oktober 2023.

støtte på op til 40 000 EUR pr. virksomhed kan ydes uden forudgående kontrol fra Kommissionens side, forudsat at medlemsstaterne opretter et centralt register.

Siden 2018 har **retningslinjerne for statsstøtte i fiskeri- og akvakultursektoren** givet mulighed for at yde støtte til flådefornyelse i regionerne i den yderste periferi på betingelse af, at det relevante flådesegment er i balance med fiskebestandene, som dokumenteret i den seneste nationale flåderapport⁴³. I 2023 indførte de **reviderede retningslinjer for statsstøtte**⁴⁴ muligheden for at yde støtte til investeringer i udstyr, der bidrager til at øge sikkerheden for mindre fartøjer i disse regioner. I henhold til disse retningslinjer **godkendte Kommissionen statsstøtteordninger** til støtte for fornyelsen af fiskerflåden i en portugisisk og fem franske regioner i den yderste periferi, forudsat at medlemsstaterne dokumenterer, at der er balance mellem fiskebestandene og flådens fiskerikapacitet. I 2024 satte Kommissionen ikke spørgsmålstejn ved vurderingen af balancen i tre fartøjskategorier på Martinique, to på Réunion, en på Guadeloupe og en på Madeira, således at der kan ydes støtte i disse regioner i henhold til disse ordninger. Desuden og på grund af ekstraordinære omstændigheder vedrørende sikkerhed har Kommissionen i 2024 undtagelsesvis godkendt støtte i Guyana til fartøjer på op til 24 meter.

Kommissionen støtter aktivt medlemsstaterne i **indsamling af fiskerirelaterede data** under hensyntagen til de særlige behov i regionerne i den yderste periferi som afspejlet i de nationale arbejdsplaner for dataindsamling og baseret på en tematisk undersøgelse fra 2022. I den **meddelelse**⁴⁵, der blev vedtaget i 2024, for **at supplere de eksisterende retningslinjer for vurdering af flådebalancen**, navnlig for regionerne i den yderste periferi, tages der hensyn til disse regioners særlige forhold. I 2024 reaktiverede Kommissionen også ekspertarbejdsgruppen om spørgsmål vedrørende regionerne i den yderste periferi under Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeris ansvarsområde for at lette rådgivningen om disse regioner.

Kommissionen tager fortsat hensyn til interesserne i regionerne i den yderste periferi, når den forhandler bilaterale **partnerskabsaftaler om bæredygtigt fiskeri** med lande uden for EU. Dette skal sikre, at regionerne i den yderste periferi (f.eks. De Kanariske Øer og Réunion) drager fordel af den aktivitet, der skabes ved sådanne aftaler, således at deres flåder kan få en rimelig andel af de fiskerimuligheder, der opnås i andre landes farvande. Aftalen mellem EU og Republikken Seychellerne, der blev fornyet i 2022, støtter bæredygtigheden af fiskeriet i Mayottes farvande.

Under **EHFAP 2021-2027** støtter Kommissionen bæredygtigt fiskeri og bæredygtig akvakultur samt den blå økonomi i regionerne i den yderste periferi med et budget på næsten 330 mio. EUR. Den tager også højde for disse regioners særlige forhold for at kompensere for deres ekstraomkostninger med et dedikeret budget (183 mio. EUR). Kommissionen godkendte en formel **handlingsplan for hver region i den yderste periferi** for at sikre, at EU-støtten tilpasses den enkelte regions behov. Desuden medtog Kommissionen særlige territoriale analyser i **EU's observatorium for den blå økonomi og rapporten om den blå økonomi 2024**, og **havområdestrategien for Atlanterhavet** og den tilknyttede handlingsplan fremmer en bæredygtig blå økonomi i regionerne i den yderste periferi, i regionen Makaronesien og i Caribien. I overensstemmelse med direktivet om maritim fysisk planlægning har EHFAP også støttet vedtagelsen af fysiske planer for det maritime rum på Azorerne, Madeira, De Kanariske Øer og Fransk Guyana⁴⁶.

⁴³ De nationale rapporter er udarbejdet på grundlag af de fælles retningslinjer for flådevurdering – C(2014) 545 final.

⁴⁴ C(2023) 1598 final.

⁴⁵ COM(2024) 223 final.

⁴⁶ Projektet "Fremme af maritim fysisk planlægning i regionerne i den yderste periferi" (2021-2024, 2 mio. EUR).

Medlemsstaterne og regionerne i den yderste periferi gør en indsats for at **indsamle data** for at forbedre viden om fiskeressourcerne (f.eks. det franske EHFAF-finansierede projekt Accobiom). Frankrig styrkede samarbejdet med nabolandene for at bekæmpe **ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri** i Fransk Guyanas farvande. For at støtte beslutninger om fysisk planlægning, udrulning af projekter og investeringer er Kommissionens Fælles Forskningscenter i øjeblikket **ved at kortlægge potentialet for vedvarende offshoreenergi i regionerne i den yderste periferi**.

Landbrug og udvikling af landdistrikter

Landbrugssektoren i regionerne i den yderste periferi er afgørende for at sikre deres fødevarselvforsyning. Kommissionen har arbejdet tæt sammen med medlemsstaterne for at sikre, at **Frankrigs, Portugals og Spaniens strategiske planer under den fælles landbrugspolitik** imødekommer de særlige behov i deres regioner i den yderste periferi. Disse planer, der blev vedtaget i 2022, omfatter en regional dimension. Desuden har de fleste franske regioner i den yderste periferi vedtaget planer for fødevarerafhængighed.

Den **Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)** ⁴⁷ og genopretnings- og resiliensfaciliteten støtter den grønne og den digitale omstilling af landbruget i disse regioner. Disse fonde støtter initiativer såsom modernisering af bedrifter, støtte til miljøvenlige landbrugsinitiativer og økologisk landbrug (f.eks. kunstvandingsinfrastrukturer på De Kanariske Øer, Réunion og Madeira). ELFUL støtter endvidere forsknings- og udviklingsprojekter (f.eks. forskellige former for sukkerrør, der er modstandsdygtige over for tørke) og projekter til udvikling af turisme, virksomheder og basale tjenester.

De særlige programmer for bestemte regioner som følge af disses afsides beliggenhed og ø-karakter (POSEI) ⁴⁸ er udformet med henblik på at støtte landbruget i regionerne i den yderste periferi. I 2022 iværksatte Kommissionen en evaluering af POSEI for at vurdere effektiviteten, produktiviteten og EU-merværdien af dets gennemførelse i programmeringsperioden 2014-2020. Evalueringen – der offentliggøres i 2025 – vil bidrage til overvejelser om, hvordan der kan sikres en langsigtet fremtid for landbrugssektoren i regionerne i den yderste periferi ⁴⁹.

Gennem ELFUL og POSEI bidrog Kommissionen også til at udbedre de skader, der var forårsaget af **La Palma-vulkanens udbrud. Programmet for udvikling af landdistrikterne** ⁵⁰ 2014-2022 på De Kanariske Øer blev ændret i 2022 og 2023 for at tilføje et samlet nationalt bidrag på 20 mio. EUR fra Spanien til genopretning af de berørte bedrifter og genoptagelse af produktionen. POSEI-programmet for De Kanariske Øer blev ændret, således at producenterne (hovedsagelig i banansektoren) fortsat kunne modtage indkomststøtte. Spanien modtog et yderligere finansielt bidrag på 9,5 mio. EUR fra **EU's Solidaritetsfond** til at støtte vigtige nødhjælps- og genopretningsoperationer.

I 2022 vedtog Kommissionen en revision af **retningslinjerne for statsstøtte til landbruget** ⁵¹ og **gruppefritagelsesforordningen for landbrug** ⁵². De reviderede retningslinjer hæver støtteintensiteten i regionerne i den yderste periferi fra 75 % til 80 % for flere typer investeringer og opretholder særlige bestemmelser såsom driftsstøtte til kompensation for

⁴⁷ ELFUL støtter regionerne i den yderste periferi med næsten 1,3 mia. EUR (2023-2027): Frankrig (906 mio. EUR), Spanien (102,5 mio. EUR) og Portugal (316 mio. EUR).

⁴⁸ POSEI-budgettet beløber sig til næsten 3,3 mia. EUR (2023-2027).

⁴⁹ I maj 2024 offentliggjorde Kommissionen undersøgelsen om EU's støtteordninger for landbruget i regionerne i den yderste periferi (POSEI) og de mindre øer i Det Ægæiske Hav, som vil indgå i Kommissionens evalueringsrapport.

⁵⁰ Programmer for udvikling af landdistrikterne samfinansieres af ELFUL og de nationale budgetter.

⁵¹ C(2022) 9120 final.

⁵² Kommissionens forordning (EU) 2022/2472 af 14. december 2022.

meromkostninger ved transport af landbrugsprodukter, der produceres i disse regioner. Fra sag til sag giver disse særlige regler også mulighed for at yde støtte til andre meromkostninger.

1.3. DEN RIGTIGE FREMGANGSMÅDE: FREMME AF DEN GRØNNE OG DIGITALE OMSTILLING

1.3.1. Grøn omstilling: mod en bæredygtig økonomi

Klimaindsats

Regionerne i den yderste periferi er særligt sårbare over for klimaændringer og er stærkt afhængige af transportforbindelser. Derfor tog Kommissionen særligt hensyn til deres konnektivtetsbehov i det **reviderede emissionshandelssystem** (ETS)⁵³.

For at sikre territorial kontinuitet er indenrigsflyvninger og sørejser mellem en region i den yderste periferi og enhver anden lufthavn eller havn i samme medlemsstat – herunder flyvninger og sørejser inden for samme region i den yderste periferi – undtaget fra ETS indtil 2030. Der er afsat ca. 1,6 mia. EUR fra ETS-indtægter til at dække prisforskellen mellem anvendelsen af støtteberettigede bæredygtige flybrændstoffer og fossilt jetbrændstof af petroleumstypen frem til 2030. Der er særlig opmærksomhed på lufthavne i de yderste regioner, hvor disse midler kan dække den fulde prisforskel i forhold til fossilt jetbrændstof af petroleumstypen. Kommissionen vil i 2024 og derefter hvert andet år aflægge rapport om gennemførelsen af udvidelsen af ETS til søtransport under behørig hensyntagen til regionerne i den yderste periferi. I 2026 vil den evaluere luftfartsforbindelserne mellem øer og fjerntliggende områder såsom regionerne i den yderste periferi.

Kommissionen lagde også særlig vægt på regionerne i den yderste periferi under **Den Sociale Klimafond**⁵⁴, hvori det fastsættes, at medlemsstaterne bør tage hensyn til særlige geografiske forhold, herunder regionerne i den yderste periferi, i deres sociale klimaplaner.

Som en del af **EU's tilpasningsstrategi**⁵⁵ arrangerede Kommissionen **10 workshoper** i de forskellige havområder i regionerne i den yderste periferi. Målet var at opmuntre **udvekslinger om klimatilpasningsløsninger** mellem disse regioner og deres nabolande, f.eks. vedrørende modstandsdygtighed i kystområder, landbrug, biodiversitet, forvaltning af vandressourcer og turisme. Kommissionen offentliggjorde et **kompedium med de mest innovative eksempler på god praksis**⁵⁶ i denne sammenhæng.

Kommissionen fremhævede de særlige klimarisici i regionerne i den yderste periferi i sin **meddelelse Håndtering af klimarisici – beskyttelse af mennesker og velstand**⁵⁷, som blev vedtaget i marts 2024. Den europæiske klimarisikovurdering⁵⁸, som supplerer meddelelsen, indeholder et særligt kapitel om regionerne i den yderste periferi med en detaljeret beskrivelse af de klimarisici, som disse regioner står over for.

EFRU støtter investeringer i tilpasning til klimaændringer og risikoforebyggelse i alle regionerne i den yderste periferi (334 mio. EUR i 2021-2027), f.eks. i Guadeloupe og Martinique til investeringer i seismisk rehabilitering af skoler og i Réunion til foranstaltninger mod erosion og oversvømmelse af flodbredder.

Nogle regioner i den yderste periferi gennemfører projekter til bekæmpelse af klimaændringer, såsom det LIFE-finansierede Adapt'Island-projekt om innovative og reproducerbare teknikker til genopretning af kyst- og havøkosystemer i hele Caribien. Flere regioner har også vedtaget lovgivningsinitiativer såsom De Kanariske Øers lov om klimaændringer og energiomstilling.

⁵³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF af 13. oktober 2003.

⁵⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/955 af 10.5.2023.

⁵⁵ COM(2021) 82 final.

⁵⁶ Kompedium over god praksis og løsninger for tilpasning til klimaændringer i EU's yderste regioner.

⁵⁷ COM(2024) 91 final.

⁵⁸ Det Europæiske Miljøagentur, Europæisk klimarisikovurdering, EEA-rapport nr. 1/2024.

Vedvarende energi og energieffektivitet

Kommissionen støtter regionerne i den yderste periferi i deres omstilling til et grønnere energimiks for at frigøre deres potentiale for vedvarende energi, såsom deres enorme havvind- og solenergiressourcer. Kommissionen henlede opmærksomheden på deres solenergi potentiale i **EU's solenergi strategi**⁵⁹. Kommissionen støtter **produktion af vedvarende energi** gennem forskellige EU-fonde. F.eks. afsætter De Kanariske Øer 42 mio. EUR i EFRU-midler til at støtte vedvarende energi, og den portugisiske genopretnings- og resiliensplan støtter mange investeringer i vedvarende energi i regionerne i den yderste periferi såsom incitamenter for husholdninger og SMV'er til at købe solcellesystemer på Azorerne (SOLENERGE-projektet).

EFRU støtter **energieffektiviteten i private og offentlige bygninger**. Martinique afsætter 5 mio. EUR af EFRU-midlerne til renovering af boliger og offentlige bygninger, mens Azorerne afsætter EFRU-midler til energieffektivitet (16,3 mio. EUR) og til udvikling af intelligent(e) energisystemer, -net og -lagring (7,5 mio. EUR). Interreg-programmerne fremmer udvekslinger mellem regionerne i den yderste periferi og deres nabolande om energiforvaltning.

Gennem initiativet om **ren energi til EU's øer** ydede Kommissionen målrettet støtte og fremmede kapacitetsopbygning i regionerne i den yderste periferi, f.eks. Waste-To-Energy-projektet (PI-projektet) i Saint-Martin, en undersøgelse af et batterienergilagringsystem på La Palma (De Kanariske Øer) og H2PortoSanto-projektet om at omdanne restbiomasse til ren brint på Madeira.

Kommissionen støtter flere regioner i udarbejdelsen af dekarboniseringsplaner for deres energisystemer⁶⁰ og er i færd med at udarbejde retningslinjer for vedvarende energikilders adgang til net og netforvaltning på ikke-sammenkoblede øer i EU, der dækker fire regioner i den yderste periferi⁶¹. Inden for rammerne af initiativet om **nye energiløsninger optimeret til øer** har Kommissionen fremmet omstillingen til ren energi gennem det lokale energifællesskab på La Palma (De Kanariske Øer) og H2-projektet på Azorerne.

Regionerne i den yderste periferi er begyndt at udforske potentialet i **brint**. F.eks. finansierede Den Europæiske Investeringsbank Guadeloupes brintkøreplan (660 mio. EUR), og Hyguane-projektet i Fransk Guyana har til formål at generere 110 ton grøn brint fra 2027 til forsyning af Guyanas rumcenter og transportsektoren.

Flere regioner har vedtaget **strategier** til at øge produktionen af vedvarende energi, fremme energieffektivitet og mindske afhængigheden af fossile brændstoffer. Dette omfatter Azorernes energistrategi for sukker for 2030, sammenkobling af elnet mellem øerne på De Kanariske Øer og de flerårige energiprogrammer for de franske regioner i den yderste periferi.

Cirkulær økonomi

Regionerne i den yderste periferi har et stort potentiale til at udvikle løsninger inden for den cirkulære økonomi. Samhørighedspolitikken støtter udviklingen af den cirkulære økonomi i regionerne i den yderste periferi. Både **EFRU** og **Interreg** støtter affaldshåndtering og genanvendelse af affald, f.eks. i Réunion med 18 mio. EUR i EFRU-midler afsat til den cirkulære økonomi, og i Caribien gennem Interreg-projektet SARGOOD (450 000 EUR) om indsamling og udnyttelse af sargassatang. Regionerne i den yderste periferi modtager også støtte under LIFE-programmet (f.eks. har AgriLoop-projektet til formål at opgradere underudnyttede restprodukter til bioprodukter med høj merværdi, der skal genbruges).

For at lette udvekslingen og fremme god praksis inden for den cirkulære økonomi pågår der et samarbejde om at afholde et webinar om cirkularitet i regionerne i den yderste periferi under

⁵⁹ COM(2022) 221 final.

⁶⁰ Madeira – Pico, Faial og São Jorge (Azorerne) – La Graciosa og La Palma (De Kanariske Øer).

⁶¹ De Kanariske Øer, Azorerne, Madeira og Réunion.

den europæiske interessentplatform for cirkulær økonomi, en kvikskranke for arrangementer, finansieringsmuligheder og bedste praksis inden for cirkulær økonomi.

Flere regioner i den yderste periferi har udformet strategier til at fremme affaldsforebyggelse, forbedre udnyttelsen og håndteringen af affald og håndtere farligt affald. Disse strategier omfatter den regionale plan for affaldsforebyggelse og -håndtering i Fransk Guyana og den regionale strategi for affaldshåndtering på Madeira. Flere regioner i den yderste periferi udformede strategier, der tog hensyn til deres regioners særlige forhold, såsom konferencen om cirkulær økonomi på Azorerne.

1.3.2. Fremme af den digitale omstilling: skabelse af nye muligheder

Kommissionen støtter aktivt regionerne i den yderste periferi i at imødekomme deres behov for digital konnektivitet på grund af deres afsides beliggenhed i forhold til det kontinentale Europa.

Under den digitale del af **Connecting Europe-faciliteten** (CEF) giver Kommissionen højere medfinansieringssatser til projekter, der involverer regionerne i den yderste periferi, og den godkendte finansiering af undersøisk kabelinfrastruktur i disse regioner til en værdi af over 125 mio. EUR. Et projekt, der finansieres i fællesskab af CEF (30 mio. EUR) og EFRU (10 mio. EUR), vil forbinde Fransk Guyana med EllaLink-kabelsystemet, der forbinder Latinamerika med Europa. Et andet projekt (40 mio. EUR under CEF) støtter nye undersøiske kabler, der forbinder Lissabon med Azorerne og Azorerne med Madeira. CEF vil også støtte undersøiske kabelinfrastrukturer på De Kanariske Øer (36 mio. EUR) og i de franske regioner i den yderste periferi i Caribien (20,6 mio. EUR)⁶².

I sin **konnektivetspakke**⁶³ fremhævede Kommissionen regionerne i den yderste periferis afhængighed af data, der overføres via undersøiske kabler. Medlemsstaterne anbefales at identificere målrettede aktioner, der forbinder en medlemsstat med dens regioner i den yderste periferi, som et "kabelprojekt af europæisk interesse".

I **EU-forordningen om sikker konnektivitet**⁶⁴ fremhæves det, at rumbaserede satellitkommunikationstjenester i mangel af jordbaserede kommunikationssystemer er den mest levedygtige løsning. Unionens **program** for sikker konnektivitet bør muliggøre konnektivitet i hele Unionen, herunder i regionerne i den yderste periferi, og i hele verden.

Jordbaseret infrastruktur i regionerne i den yderste periferi er afgørende for rummet, sikkerhed og forsvar i betragtning af deres strategiske placeringer og unikke kapaciteter, som anført i den **fælles meddelelse om EU's rumstrategi for sikkerhed og forsvar**⁶⁵. Navnlig Guiana Space Centre i Fransk Guyana og andre rumhavnsprojekter, der etableres i regionerne i den yderste periferi, bidrager til at styrke EU's autonome adgang til og modstandsdygtighed over for rummet.

Kommissionen fremmer digitale værktøjer i regionerne i den yderste periferi gennem netværket af **Europæiske Digitale Innovationsknudepunkter** og de særlige knudepunkter i regionerne i den yderste periferi, der finansieres af **Digitalt Europa-programmet** (DIGITAL), som tilbyder uddannelses- og netværksmuligheder⁶⁶. Genopretnings- og resiliensfaciliteten kan yde supplerende finansiering til knudepunkter (Smart Island Hub på Madeira)⁶⁷ eller investere i udvikling af nye sektorer (eGames Lab for at udvikle en videospilindustri på Madeira).

⁶² Nye undersøiske kabler mellem øerne El Hierro og Tenerife (13 mio. EUR) og mellem Gran Canaria, Lanzarote og Fuerteventura (23 mio. EUR) på De Kanariske Øer og to kabelprojekter, der involverer de franske regioner i den yderste periferi i Caribien – CELIA (17 mio. EUR) og Caribbean Connect (3,6 mio. EUR).

⁶³ COM(2024) 81 final, C(2024) 1181 final.

⁶⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/588 af 15. marts 2023.

⁶⁵ JOIN(2023) 9 Den Europæiske Unions rumstrategi for sikkerhed og forsvar af 10. marts 2023.

⁶⁶ F.eks. knudepunktet CIDIHUB på De Kanariske Øer om digitalisering af virksomheder, EDIH på Réunion inden for cybersikkerhed med finansiering fra programmet for et digitalt Europa samt knudepunktet AzDIH på Azorerne.

⁶⁷ Budget på 598 886 EUR, der medfinansieres af genopretnings- og resiliensfaciliteten med 74 %.

I sin første rapport om status for **det digitale årti**⁶⁸ anbefalede Kommissionen, at medlemsstaterne supplerer private investeringer for at slå bro over konnektivitetssløften i deres regioner i den yderste periferi og fremme digitale færdigheder. Der findes flere EU-finansieringsinstrumenter til digitalisering af uddannelse. EFRU støtter De Kanariske Øer i gennemførelsen af deres plan for digital uddannelse. Den portugisiske genopretnings- og resiliensplan støtter digitalt udstyr og uddannelse af lærere på Madeira (22 mio. EUR). Gennem sit initiativ *Guyane connectée, comble les écarts* har Fransk Guyana til formål at opgradere satellitkonnektiviteten og sikre elektricitetsforsyningen i klasseværelserne.

Kommissionen tilskyndede regionerne i den yderste periferi til at deltage i **netværket af bredbåndskompetencekontorers** webinarer om intelligente undersøiske kabler, satellitkonnektivitet og digitale indkaldelser af forslag under CEF. Dette netværk producerede videoer om bredbåndsudvikling på Réunion og De Kanariske Øer. Der blev afholdt to særlige webinarer om mulighederne under konnektivetspakken i 2024.

2. SAMARBEJDE MED ANDRE EUROPÆISKE REGIONER, NABOLANDE OG ANDRE LANDE

Interreg og samarbejde med Global Europe og de oversøiske landes og territoriers finansieringsinstrumenter

Regionernes geografiske beliggenhed i den yderste periferi er et vigtigt aktiv for EU's globale interesser. Kommissionen lagde derfor særlig vægt på regionerne i den yderste periferi i forbindelse med revisionen af strategier og partnerskabsaftaler mellem EU og de dele af verden, hvor regionerne i den yderste periferi er beliggende, og tilskyndede til samarbejde med OLT'erne.

Den nye **dagsorden for forbindelser mellem EU og Latinamerika og Caribien (LAC)** fremhæver EU's tilstedeværelse i denne region gennem regionerne i den yderste periferi som et aktiv for dette partnerskab⁶⁹ og har til hensigt at styrke samarbejdet mellem LAC, regionerne i den yderste periferi og OLT'erne⁷⁰. Under **partnerskabsaftalen mellem EU og Organisationen af Stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet**⁷¹, undertegnet i 2023, tilskynder protokollerne for Afrika og Caribien til regionalt samarbejde med regionerne i den yderste periferi og OLT'erne.

Kommissionen har opgraderet den eksterne dimension af **Interreg-programmerne 2021-2027** for regionerne i den yderste periferi⁷² ved at fastsætte, at projekter skal omfatte mindst ét nabopartnerland⁷³ og/eller OLT. I 2014-2020 udviklede regionerne i den yderste periferi flere Interreg-projekter til håndtering af fælles udfordringer, f.eks. bekæmpelse af sargassatang eller en integreret katastrofeindsats i forbindelse med regionale katastrofer. Dette fortsætter under programmerne for 2021-2027, med hvilke der afsættes mere end 19 mio. EUR til klimatilpasning.

For at gøre det muligt at finansiere fælles aktioner gennem Interreg og de eksterne finansieringsinstrumenter, giver Interreg-forordningen, **NDICI-Global Europe**-forordningen og afgørelsen om oversøiske landes og territoriers associering med Den Europæiske Union, herunder Grønland (DOAG), mulighed for at kombinere finansiering. Kommissionens tjenestegrene er navnlig i færd med at fastsætte betingelserne for at medtage et anslået

⁶⁸ Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Kommunikationsnet, Indhold og Teknologi, 2030 Digital Decade – Report on the state of the Digital Decade 2023, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2023.

⁶⁹ JOIN(2023) 17 final af 7.6.2023.

⁷⁰ Erklæring fra EU-CELAC-topmødet 2023, Bruxelles, 18. juli 2023.

⁷¹ Samoaftalen (EUT L, 2023/2862, 28.12.2023).

⁷² Makaronesien, Mozambiquekanalen, Caribien, Det Indiske Ocean og Amazonområdet.

⁷³ Et land eller territorium, der er omfattet af et geografisk område under NDICI, og som modtager støtte fra EU's eksterne finansieringsinstrumenter (artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1059 af 24. juni 2021).

supplerende budget (15 mio. EUR) fra NDICI til Interreg Madeira-Azorerne-De Kanariske Øer (MAC) og programmer for Det Indiske Ocean. Projektet **ATLANTE**, vedtaget af partnerne i MAC-programmet⁷⁴, vil være afgørende for at nå dette mål. Kommissionen godkendte også et budget på 15 mio. EUR fra DOAG-tildelingen til fremme af intraregionalt samarbejde mellem OLT'er og deres naboer, herunder regionerne i den yderste periferi. Kommissionen har indledt drøftelser (f.eks. på OLT-EU-forummet i 2024) om fælles prioriterede tiltag inden for (infrastrukturel) digital konnektivitet og den blå og grønne økonomi.

Med støtte fra programmer som f.eks. **Horisont Europa** og **Interreg Atlantic** samarbejder Azorerne, Madeira og De Kanariske Øer med andre Atlanterhavsregioner i EU om forvaltning af havaffald (Free LitterAT-projektet) og dekarbonisering af havne (ENEPORIS-projektet).

Handel

I overensstemmelse med traktatens artikel 349 skal der i betragtning af regionerne i den yderste periferis økonomiske afhængighed af et lille antal produkter lægges særlig vægt på deres handelsforbindelser med nabolande eller lande, der producerer lignende varer, i nogle tilfælde med lavere omkostninger og sundheds-, sikkerheds- og miljøstandarder.

Kommissionen har fortsat taget hensyn til **regionerne i den yderste periferis interesser i forhandlinger om handelsaftaler** og overvejet enhver potentiel indvirkning på dem, navnlig i forbindelse med forudgående bæredygtighedsvurderinger og efterfølgende evalueringer. Bæredygtighedsvurderingen fra 2023 til støtte for uddybningen af den foreløbige økonomiske partnerskabsaftale (ØPA) mellem EU og det østlige og sydlige Afrika fremhæver den særlige situation i regionerne i den yderste periferi med hensyn til landbrugsprodukter og fiskeri. I bæredygtighedsvurderingerne for 2024 til støtte for forhandlingerne mellem EU og Indien nævnes bekvemlighederne i regionerne i den yderste periferi med hensyn til sukker og omfattede et casestudie om denne sektor under hensyntagen til Réunions bidrag til den offentlige høring. I 2023 kunne det i dokumenterne om konsekvensanalysen af associeringsaftalerne mellem EU og Mellemamerika og mellem EU og Colombia, Ecuador og Peru ikke udelukkes, at der var en potentiel negativ indvirkning på bananer og sukker i regionerne i den yderste periferi, og at der ville være behov for en yderligere vurdering for at fastslå en sådan indvirkning. Den igangværende evaluering af ØPA'en mellem EU og Southern African Development Community (SADC) omfatter en konsekvensanalyse af aftalen for disse regioner.

De fleste handelsaftaler indeholder en **bilateral beskyttelsesklause**, som normalt dækker alle produkter. Desuden indeholder nogle aftaler særlige bestemmelser for landbrugsprodukter, og de fleste aftaler indeholder også særlige beskyttelsesbestemmelser for regionerne i den yderste periferi. Desuden gives præferentiel adgang til EU-markedet for **følsomme landbrugsvarer** (f.eks. sukker) kun i form af toldkontingenter, undtagen i forbindelse med ØPA'er, der er indgået med lande i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS-lande). Disse produkter er undertiden endda udelukket fra liberaliseringen i bilaterale aftaler (f.eks. sukker og bananer i den avancerede rammeaftale mellem EU og Chile og interimsaftalen om handel).

EU's bananhandel og -marked overvåges regelmæssigt af Kommissionen gennem offentligt tilgængelige markedsrapporter for at øge markedsgennemsigtigheden, og der træffes relevante foranstaltninger for at beskytte EU's produktion (og produktionen i regionerne i den yderste periferi) og sikre fair konkurrence, også med hensyn til lande uden for EU. I 2022 gennemførte Kommissionen en undersøgelse af bananmarkedet, og i den endelige rapport blev det konkluderet, at der er en overordnet balance mellem EU-bananproducenternes interesser (herunder i regionerne i den yderste periferi), AVS-landenes interesser (med historisk toldfri adgang af hensyn til deres udvikling) og toldnedsættelsen for eksportører fra Latinamerika.

⁷⁴ Azorerne, Madeira, De Kanariske Øer, Kap Verde, Senegal, Mauretania, Ghana, Gambia, Elfenbenskysten samt São Tomé og Príncipe.

Ifølge denne vurdering har disse internationale forpligtelser for EU hverken destabiliseret EU's bananproduktion i regionerne i den yderste periferi eller EU's bananmarked. POSEI-programmet og programmerne for udvikling af landdistrikterne var afgørende for at støtte bananproducenterne i regionerne i den yderste periferi og bevare EU's produktion.

Endelig fremmede Kommissionen deltagelsen af interessenter fra regionerne i den yderste periferi i civilsamfundsdialoger⁷⁵ og i Access2Markets-workshopper (i 2023 og 2024) for at hjælpe med handel med lande uden for EU og øge bevidstheden om handelsaftaler.

Migration

Nogle regioner i den yderste periferi står over for et intenst migrationspres, f.eks. De Kanariske Øer, Mayotte og Fransk Guyana. Kommissionen støtter disse regioner med en række EU-midler, der kan øge og supplere den nationale finansiering. Kommissionen gav mulighed for, at **fonde under samhørighedspolitikken – samhørighedsaktionen for flygtninge i Europa (CARE) og fleksibel bistand til områder (FAST-CARE)** – kan støtte foranstaltninger, der tager sigte på at integrere migranter, såsom adgang til arbejdsmarkedet og andre foranstaltninger, der sikrer langsigtet social integration, f.eks. inden for bolig, sundhedspleje, oversættelse eller uddannelse.

De tre vigtigste EU-fonde til håndtering af migration, grænseforvaltning og sikkerhed er **Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden (AMIF), instrumentet for grænseforvaltning og visa (IGFV, for Schengenområdet) og Fonden for Intern Sikkerhed (ISF)**. Medlemsstaterne bør sikre, at deres nationale programmer under AMIF, IGFV og ISF tager fat på de særlige udfordringer i regionerne i den yderste periferi. Desuden tildeles der midler fra de tematiske faciliteter under disse fonde til nye eller uforudsete behov, herunder dem, som regionerne i den yderste periferi står over for. Kommissionen opfordrede også medlemsstaterne til at inddrage regionale myndigheder for at løse deres bekymringer. Interreg MAC-programmet 2021-2027 (samhørighedspolitik) vil støtte mobilitets- og migrationsstyring (bidrag på 8,5 mio. EUR) som supplement til AMIF- og ESF+-midler til uledsagede mindreårige, modtagelse ved grænsen og oplysningskampagner.

I **Frankrigs** program under AMIF understreges de regionale og lokale myndigheders rolle, navnlig inden for integration af flygtninge og migranter, med en højere medfinansieringssats og en reduceret finansiel tærskel for støtteberettigede projekter i regionerne i den yderste periferi (fra 500 000 EUR til 200 000 EUR). I **Portugals** program finansierer AMIF oprettelsen af midlertidige facilitetscentre i lufthavnene på Madeira og Azorerne, og der er planer om at støtte integrationsprojekter for migranter i begge regioner. Under IGFV blev der afsat midler til at renovere grænseovervågningsstationer og forbinde dem med det nationale (kontinentale) grænseovervågningsystem. I 2023 og 2024 anmodede **Spanien** om finansiel støtte inden for rammerne af nødhjælpen fra de tematiske faciliteter for at lette presset på De Kanariske Øers modtagelsessystem (20 mio. EUR, AMIF) og styrke denne regions kapacitet til at bistå og identificere indvandrere, der ankommer til deres kyster (17,5 mio. EUR, IGFV). Dette blev bevilget af Kommissionen.

Kommissionen **overvåger migrationssituationen**, støtter oplysningskampagner og tilskynder til anvendelse af EU-midler til migration. Overvågningsudvalgene for migrationsfondene i de tre medlemsstater med regioner i den yderste periferi omfatter repræsentanter fra disse regioner. I 2022 og 2023 afholdt Kommissionen møder med Spanien og De Kanariske Øer for at drøfte stigningen i antallet af ankomster til øgruppen, navnlig det høje antal uledsagede mindreårige.

⁷⁵ EU-Indien i 2023 og 2024, for ØPA'en mellem EU og SADC ved efterfølgende evaluering i 2023 og 2024, og for handelsforbindelserne med Latinamerika i 2024.

Med personale udstationeret på De Kanariske Øer støtter både **Frontex og Den Europæiske Unions Asylagentur (EUAA)** de spanske myndigheder med hensyn til forvaltning af de ydre grænser og modtagelse af migranter. Siden 2023 har EUAA bistået Spanien, herunder De Kanariske Øer, med at styrke modtagelsessystemet for uledsagede mindreårige. I 2023 fremlagde Kommissionen en handlingsplan for migrationsruterne i det vestlige Middelhavsområde og Atlanterhavet med foranstaltninger, der fokuserer på samarbejde med oprindelses- og transitlande for irregulære migranter.

Denne indsats øges på nationalt og regionalt plan. Spanien undertegnede en samarbejdsaftale (50 mio. EUR) med De Kanariske Øer under det nationale budget for 2022 for at håndtere det stigende antal uledsagede mindreårige. De Kanariske Øer har afsat egne midler til at supplere EU-finansieringen til uledsagede mindreårige og har udviklet specifikke programmer for deres overgang til voksenlivet.

3. STYRKET PARTNERSKAB, DIALOG OG STØTTE

Kommissionen har i betydelig grad styrket dialogen med regionerne i den yderste periferi med **formelle årlige dialoger pr. region på kommissærniveau**. De tjener til at drøfte hver regions udviklingsstrategi og hvordan EU kan støtte denne og til at finde løsninger til at overvinde lovgivningsmæssige eller finansieringsmæssige flaskehalse. Kommissionen afholder også en lang række møder, hvor flere af Kommissionens tjenestegrene og den relevante region og medlemsstat mødes for at drøfte konkrete skræddersyede foranstaltninger for hver region.

Kommissionen har fulgt op på sit tilsagn om at hjælpe regionerne i den yderste periferi med at drage fordel af forskellige EU-støttemuligheder. Den udviklede en række **særlige workshopper om EU's konkurrenceprogrammer** (Connecting Europe-faciliteten, programmet for et digitalt Europa, LIFE, Erasmus+, Horisont Europa, Et Kreativt Europa og programmet for det indre marked), gav oplysninger om alle relevante indkaldelser af projekter og oprettede et rådgivningsværktøj⁷⁶ udelukkende til disse regioner. Det nye **on-demand rådgivningsværktøj** støttede en bred vifte af offentlige og private interessenter i, hvordan man udvikler eller gennemfører regionale udviklingsstrategier og skaber synergi mellem mulighederne under EU's fonde og programmer. Kommissionen godkendte støtte til 23 anmodninger om rådgivningstjenester på en lang række områder.

Regionerne i den yderste periferi skal fortsat styrke deres **administrative kapacitet**⁷⁷, herunder med hensyn til samhørighedspolitikken programmer, med støtte fra deres medlemsstater og ved at gøre fuld brug af det budget for teknisk bistand, der stilles til rådighed for dem under disse programmer. Administrativ kapacitet er også afgørende for at kunne gennemføre de reformer, der er nødvendige for at få mest muligt ud af investeringerne.

Kommissionen opfordrede regionerne i den yderste periferi til at anmode om støtte fra **Instrumentet for teknisk støtte** og nåede ud til disse regioner i forbindelse med udrulningen af instrumentet i 2023 og 2024 i Frankrig, Portugal og Spanien. I 2023 ydede Kommissionen teknisk støtte til de franske regioner i den yderste periferi gennem et projekt til støtte for reformer, der styrker kapaciteten i regionerne i den yderste periferi til at få adgang til finansiering under EU's horisontale programmer. Kommissionen lancerede et flagskibsinitiativ om "overvindelse af hindringer for regional vækst", der specifikt tilskynder til ansøgninger fra regionerne i den yderste periferi. I 2024 vil Kommissionen støtte de franske regioner i den yderste periferi i at øge borgernes viden om digital finans, herunder gennem levering af uddannelsesindhold.

Statsstøtte

⁷⁶ Rådgivningsværktøj for EU's yderste regioner på Inforegio-webstedet.

⁷⁷ Forvaltningsindikatorer i den niende samhørighedsrapport.

Kommissionen fortsætter med at tage hensyn til de særlige forhold i regionerne i den yderste periferi for at støtte deres beskedne økonomier, hvilket er afspejlet i revisionen af statsstøtteregler og -retningslinjer på tværs af sektorer. I de reviderede midlertidige krise- og omstillingsrammebestemmelser fra 2023 gjorde Kommissionen det f.eks. muligt at yde højere støtte til investeringer i regionerne i den yderste periferi. I forbindelse med revisionen i 2023 af den **generelle gruppefritagelsesforordning** medtog Kommissionen en bonus på 15 % af støtteintensiteten til industriel forskning og eksperimentelle projekter i regionerne i den yderste periferi i visse støtteberettigede områder, hvilket gjorde det lettere at øge støtten til FoU-projekter i disse regioner, og opretholdt gunstige regionalstøttebestemmelser, der både giver mulighed for kompensation til virksomheder i disse regioner for ekstra driftsomkostninger og en højere støtteintensitet for investeringsstøtte. Kommissionen vedtog endvidere i 2023 en ny **generel de minimis-forordning**⁷⁸ og en ny **de minimis-forordning om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse**⁷⁹, der forhøjede lofterne pr. virksomhed fra henholdsvis 200 000 EUR til 300 000 EUR og fra 500 000 EUR til 750 000 EUR over tre år, hvilket vil gavne virksomhederne i regionerne i den yderste periferi. Desuden er **retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte** blevet ændret for at tillade en øget støtteintensitet på op til 10 % for projekter inden for anvendelsesområdet for forordningen om platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP)⁸⁰.

KONKLUSIONER

Gennemførelse af meddelelsen *Mennesket i centrum, sikring af bæredygtig og inklusiv vækst og udnyttelse af potentialet i EU's regioner i den yderste periferi* forløber planmæssigt. På lidt over to år har **Kommissionen opfyldt mange af sine forpligtelser** ved at afspejle de særlige forhold i regionerne i den yderste periferi på tværs af en lang række politikker, lovgivningsforslag, initiativer og projekter. **Regionerne i den yderste periferi og deres medlemsstater** bidrager også til gennemførelsen af meddelelsen fra 2022 og anbefalingerne i den ved at udvikle forskellige nationale eller regionale initiativer såsom reformer, love og planer, finansielle støtteordninger og projekter.

Investeringer finansieret af samhørighedspolitikken har spillet og spiller fortsat en central rolle i regionerne i den yderste periferi. **Andre EU-fonde og -programmer** såsom genopretnings- og resiliensfaciliteten, Connecting Europe-faciliteten, Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond, POSEI og LIFE har haft betydelige positive virkninger i disse regioner inden for transport, digitalisering, landbrug og miljø.

Desuden har Kommissionen indarbejdet de særlige forhold, der gør sig gældende for regionerne i den yderste periferi, i mange EU-politikker, f.eks. **klimainsats** (emissionshandelsordning), **fiskeri** (de minimis-støtte til små fiskerflåder), **statsstøtte** (den generelle gruppefritagelsesforordning), **digitalisering** (konnektivitetsspakken), **transportforbindelser** (det transeuropæiske transportnet) og **handel** (bæredygtige konsekvensanalyser). Kommissionen har også oprettet specifikke **værktøjer og muligheder** (f.eks. et særligt rådgivningsværktøj og workshopper samt et ungdomsprojekt) til at hjælpe regionerne i den yderste periferi med at udnytte de forskellige muligheder for EU-støtte, som de i stigende grad nyder godt af.

Disse bestræbelser skal fortsættes. Som det fremgår af den 9. samhørighedsrapport, har de fleste regioner i den yderste periferi et BNP pr. indbygger på under 75 % af EU-gennemsnittet,

⁷⁸ Kommissionens forordning (EU) 2023/2831 af 13. december 2023.

⁷⁹ Kommissionens forordning (EU) 2023/2832 af 13. december 2023.

⁸⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/795 af 29. februar 2024.

og nogle af disse regioner er (eller risikerer at blive) fanget i en regional udviklingsfælde⁸¹. For at bygge bro over kløften mellem levevilkårene i forhold til det kontinentale Europa er det vigtigt fortsat at investere i dækningen af **grundlæggende behov**, f.eks. vand og boliger, og bekæmpelse af (energi-)fattigdom.

I overensstemmelse med **traktatens artikel 349** vil Kommissionen fortsat lægge særlig vægt på og træffe foranstaltninger, der er tilpasset de permanente begrænsninger i regionerne i den yderste periferi⁸². **Skræddersyet EU-støtte** er afgørende for, at regionerne i den yderste periferi og deres borgere kan udvikle sig og drage fordel af at være en del af det indre marked. Dette omfatter håndtering af udfordringerne i forbindelse med den **grønne, digitale og demografiske omstilling** og bedst mulig udnyttelse af de muligheder, de tilbyder. Dette er særlig vigtigt for disse regioner og for EU som helhed, som kan drage fordel af deres **potentiale i strategiske sektorer** såsom rummet, vedvarende energi, biodiversitet eller den blå økonomi samt af de muligheder, som disse regioner tilbyder for at nå ud til andre kontinenter og regioner i verden. For at frigøre dette potentiale vil Kommissionen fortsat støtte regionerne i den yderste periferi på områder som bl.a. transport, landbrug, fiskeri, handel, migration og sociale spørgsmål.

EU's indsats for at støtte udviklingen af regionerne i den yderste periferi og forbedre deres økonomiske og sociale situation skal **modsvares af regionerne** selv og deres **medlemsstater**. Der er stadig et stort behov for passende udviklingsstrategier, reformer og investeringer for at mindske forskellene i forhold til resten af EU. Det er navnlig vigtigt at støtte offentlige tjenester og jobskabelse i disse regioner, herunder ved at styrke den administrative kapacitet ved at udnytte de muligheder, der er til rådighed på EU-plan og nationalt plan. Desuden er EU-støtte og national støtte til samarbejde med nabolande afgørende for at sikre, at regionerne i den yderste periferi er godt integreret i regionale og globale værdikæder.

⁸¹ Den regionale udviklingsfælde defineres som "tilstanden i en region, der ikke er i stand til at bevare sin økonomiske dynamik med hensyn til indkomst, produktivitet og beskæftigelse, samtidig med at den underpræsterer i forhold til sine nationale og europæiske ligestillede med hensyn til disse samme dimensioner" (Diemer et al., 2022: 489). De Kanariske Øer befinder sig i en regional udviklingsfælde, og Fransk Guyana risikerer at havne i en.

⁸² I sine konklusioner fra 2024 om den 9. samhørighedsrapport mindede Rådet om den strukturelle sociale og økonomiske situation i regionerne i den yderste periferi som anerkendt i artikel 349 i TEUF og den rolle, som samhørighedspolitikken skal spille med hensyn til at støtte deres udvikling og regionale integration (Rådets konklusioner af 18. juni 2024, 11347/24).